

Σχολικό Έτος: 2013 – 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων

Γραπτές Προαγωγικές Εξετάσεις Περιόδου Μαΐου – Ιουνίου

Καρδίτσα, 3 Ιουνίου 2014

Εξετ. Μάθημα: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Θεωρητικής Κατ/σης

Τάξη: Β' Λυκείου

Περιφερειακή Διεύθυνση
Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Θεσσαλίας
Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Καρδίτσας

2^ο Γενικό Λύκειο Καρδίτσας

Όνοματεπώνυμο Μαθήτριας/τή: .....

Θ Ε Μ Α Τ Α

A. ΓΝΩΣΤΟ

Οἶμαι δεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδόναι παρρησίαν ἐκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. Ἐγὼ δ' οὐδεπώποθ' ἠγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὡς γὰρ εἶπείν ἀπλῶς, ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε, ἀλλὰ τὸ πείσαι πράττειν ταῦτα· ἐπειδὴν γάρ τι δόξη καὶ ψηφισθῆ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξαι. Ἔστι μὲν οὖν ἐν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλιν, τὸ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλα νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. Ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἂ χρὴ βουλευέσθ' ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργω μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.

Δημοσθένη, Ὑπὲρ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας, Προοίμιον (§ 1 – 2)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Να μεταφράσετε στην νεοελληνική γλώσσα το απόσπασμα: «ἐπειδὴν γάρ ... παρόντι καιρῷ».

Μονάδες 10

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

B. 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Εἶδη των ρητορικών λόγων – «Πίστις»

Μονάδες 10

B. 2. ἔργω μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι: να σχολιαστεί

Μονάδες 10

B. 3. α. Να γράψετε ένα ουσιαστικό και ένα επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής, παράγωγο από κάθε ρηματικό τύπο που δίνεται παρακάτω: διδόναι, ἐγνωκότες, πείσαι, ἀπολύσασθαι.

Μονάδες 10

B. 3. β. Να βρείτε από ένα συνώνυμο της αρχαίας ελληνικής και ένα ομόρριζο της νέας ελληνικής (ουσιαστικό ή επίθετο) για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: ἠγησάμην, πράττειν

Μονάδες 4

B. 4. α. Ένας από τους σκοπούς του προοιμίου είναι και η εὐνοία. Ο ρήτορας την επιτυγχάνει: i)επαινώντας τους ακροατές, ii)προβάλλοντας την προσωπικότητά του, iii)επικρίνοντας τους αντιπάλους, και iv)προσπαθώντας να διαλύσει προκαταλήψεις και δυσμενείς απόψεις του

ακροατηρίου. Για καθένα από τα παραπάνω (i – iv) να αντιστοιχίσετε και από μία φράση του κειμένου (π.χ.: i = ...).

Μονάδες 8

B. 4. β. «παρρησία»: i) να την συσχετίσετε με την ισηγορία [μον. 4], ii) ποιες οι αντιδράσεις που συναντούσε [μον 4];

Μονάδες 8

B. ΑΓΝΩΣΤΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἑξαμαρτανόντων ἔνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιήτε. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων. οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἑξαμαρτανόντων τιμωρήσθε, πάντες πεύσσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.

Λυσία, κατὰ Αλκιβιάδου Α' Λιποταξίου, §12

Λεξιλόγιο: **ἀκοσμοῦντες** = οἱ παραβάτες, **ἀγνώτες** = οἱ ἄσημοι

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

B. Παρατηρήσεις

B. 1. Γραμματική

B. 1. α. Πτωτικά

ὕμᾶς: δτκ εν. στο α' πρόσωπο

ἀκοσμοῦντων: την ονομ. εν. στο αρσ.

σωφρονεστέρους: τον ίδιο τύπο στον θετικό

οὐδεὶς: δτκ πληθ. στο ίδιο γένος

βελτίους: τον ίδιο τύπο στον υπερθετ.

B. 1. β. Ρηματικοί τύποι

ἡγοῦμαι: β' εν. προστ. Ενστ.

ἑξαμαρτανόντων: τον ίδιο τύπο στον Μέλλ.

καταψηφισθέντα: τον ίδιο τύπο στον Πρκ

πεύσσονται: τον ίδιο τύπο στον Αόρ.

χρώμενοι: β' εν. προστ. Ενστ.

Μονάδες 10

B. 2. Συντακτικό

B. 2. α. Να γίνει συντακτική αναγνώριση των παρακάτω: ὕμᾱς, σωφρονεστέρους, βελτίων, τῶν ἑξαμαρτανόντων, παραδείγματι

Μονάδες 5

B. 2. β. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων.
Να αναγνωριστῆί ο υποθετικός λόγος και να μετατραπεί σε αόριστη επανάληψη στο παρελθόν.

Μονάδες 5

ΟΛΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΛΛΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ο Διευθυντής

Καρδίτσα, 3 - 6 - 2014
Οι Εισηγητές